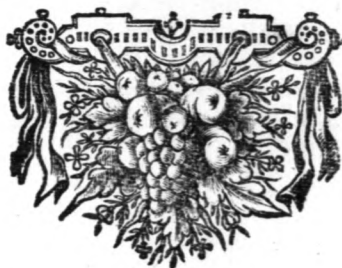

JOURNAL
van de
NEDERLAEG
der
TARTEREN,

Roemruchtig overwonnen door den
P O O L S C H E N
K R O O N S - V E L D H E E R .

Uit het Hoogduits Vertaelt.

t Amsterdam, By Frans Lamminga en Paulus Warnae,
in Heyntjen Hoeck Steeg, 1672.

3.

JOURNAL

van de Naderlaeg der Tarteren , roemruchtig
overwonnen door den

POOLSCHEN KROONS-VELDHEER.

NA dat den Heer Kroons-Veldheer met het leger dat onder 't bevel van den Heer Kastelein van Podlachien uit d'Ukraine aangekomen was, sich geconjungeert had, heeft hy sich volgens sijne Koninklijke Majesteits last onder *Krasnoslaw* geset, en uit de gevangene verstaen, dat de Tarteren met grooter macht besloten hadden tot aen het leger door te breken, en van de toefant des Krijgsheirs onderrichting te halen.

Daer op dan den 4. October een sterke partie Tarteren een van onse voeragerende Compagnien aengetroffen ook tot aen ons leger vervolgt heeft, waer in een grooten Alarm ontsaen is, van meening dat het de groote macht was, waer van men bericht gekregen had. Hier op heeft de Heer Kroons-Maerschalk het leger naer een bequame plaets gewend, en selfs met het beste volk onder *Krasnoslaw* den geheelen nacht blyven staen.

Den 5. is den Heer Kroons-Maerschalk met de by sich hebbende krijgslieden opgebroken, en na *Samosch* gerukt, blyvende niet wijd van daer staen, om de paerden wat te ververschen; en hy heeft den Heer *Hanenکو* uit *Samosch* laten noodigen, om den Vyand gesamentlijk op te soekken. Doch dewijl *Hanenکو* met sijne Kofakken doenmaels al op eenig voordeel was uitgetrokken, soo is de Heer Kroons-Maerschalk van daer des nachts ook opgebroken na *Krasznobrod*, daer selfs noch voor den dach aenkomende, waer hy kundschap ontfing, van dat de Heer *Hanenکو* een partie Tarteren niet wijd van daer had aengetroffen, verstroit, en na vele gedoot, noch gevangene met sich genomen: doch met den Heer Kroons-Maerschalk had hy sich niet willen vervoegen, maer was te rug na *Samosch* gegaen.

Op den selven dach heeft de Heer Ritmeester *Mierzinsky* ook een partie Tarteren niet verre van *Grabowo* geslagen en geruineert, seven van de Voornaemste met sich gevangen gebragt, en eenige 100. gevangenen verlost.

Den 6. met het aenbreken van den dach, heeft de Veldheer belast, de geslagene en in de bosschen verstroyde Vyanden op te soeken, waer dan vele Tarteren en Kofakken, onder welke mede was *Schachtimir Murza*, zijn neder gemaekt, als ook is die de Partie commandeerde *Batimir Murza* gebleven, en sijne Koninklijke Majesteit zijn vele gevangene toegesonden. De marsch

wierd voortgefet na den vluchtigen *Abus Murza*, als die een groot getal gevangene met fch fleepte, en daerom foo wel niet kon voortkomen. Doch hy had eenige hondert gevangenen nedergehouden, die niet konden volgen, en foo is hy met de overige ontkomen, waer door de marfch elders heen gewend is geworden. Want foo haest als de Kroons Marfchalk uit ingebringte gevangene Tarteren vernomen had, dat *Oziambel Gierei Sultan*, *Themirkazij Murza*, en andere voorname *Murzen* meer, met ftercke Partien, grooten roof, en ontallijke Slaven te rug marcheerden, foo is hy recht op haer aen getrokken; en na dat hy haer niet verre van *Narol* (dat nu al in vollen brand ftont) had aengetroffen, en met groote furie op den Vyand was los gegaen, heeft hy die foo gelukkig geflagen, dat de Vyand in groote verwerring de vlucht heeft genomen: en over de 2000. Gevangene met een groot getal paerden achterlatende, hebben fy fch eindelijk te voet in de Boffchen en Moeraffen moeten falveren.

Den 7. na dat de paerden ontrent vier uren ruft was vergunt, wierd de marfch heel de nacht door na *Luboczow* gericht. Niet verre van daer heeft men 8. Tarteren gevangen gekregen, van welke men vernam, dat een grooten hoop Tarteren baren marfch na *Ruslemburg* gefelt hadden: waer op de Heer Kroons-Marfchalk eenige partien ter zijden af commandeerde; maer felf, om de Tarteren voor te komen, is hy na *Nimerow* gegaen. Onderwijl hebben die ter zijden afgeweken partien vele Tarteren nedergemaekt, en vele Slaven, infonderheit de partie die *Lazijnski* commandeerde, over de 2000. Gevangene verlost, en niet meer dan twee Officieren verloren. Maer de H. Kroons-Marfchalk had onder *Bezusznia* een groot getal Kinderen en Vee ontmoet, welke de Tarters hadden verlaten; waerom hy dies te fpoediger voortfette, en daer op heeft hy den Vyand onder *Horye* ingehaelt, en den felfen van beiden zijden en van achteren aengegrepen, als mede haer den pas van *Nimerow* afgefneeden. In 't eerft heeft de Vyand de Gevangene en den beuit wechgeworpen; maer ten laeften heeft hy aen alle kanten de vlucht genomen, ook eindelijk hare bagaje-wagens ftaen latende, te voet fch in de Boffchen gefalveert. Op dien dach is een groote victorie bevochten, en vele Vyanden wierden nedergemaekt: 7. voorname *Murzen* zijn gebleven, *Jubai Murza* gevangen en over de 12000. Gevangene verlost geworden; en de onfe hebben een grooten beuit van de bagaje-wagens gekregen. De Heer Commandant in *Fanorow* de vluchtende Tarteren gewaer wordende, is uitgevallen, en heeft eenige hondert van de felve verflagen.

Den 8. 's morgens heeft de Heer Kroons-Marfchalk die gedachte kinderen in het naefte Klooster laten inbrengen, en een redelijke voorraad tot haer onder-

onderhoud doen beftellen; waer op hy van *Niemerow* is opgebroken, en in fijnen marsch heeft hy vele van de vluchtige vyanden, die niet konden voortkomen, laten opvangen en nedermaken; als ook vele van de voornaemfte Gevangenen aen fijne Koninklijke Majesteit toegesonden.

Den 9. is de Heer Kroons-Maerschalk ontrent ter middernacht van *Kochanowka* opgebroken na *Grodko*, daer selfs tegen 't aenbreken van den dach aenkomende, waer uit een gevangen Tarter kennis ingekomen is, dat *Omer Aly* met vele Gevangenen kort te voren na *Ruslemburg* daer voorby was getrokken, wien terftont een goede partie is nagesonden, die de Tarteren op de vlucht gebragt, en eenige hondert gevangenen verlost heeft. Doch de Heer Kroons-Maerschalk is selfs langs quade wegen een stercker Vyandlijke Partie na *Kamarono* tegen gegaen, waer hy ook den *Muradin Sultan* met 10000. Tarteren, 200. Kofakken, 200. Janitseren, en ontrent 4000. Littausche Tarteren heeft aengetroffen, die gereed stonden, om tot een storm tegen *Kamarono* aen te vallen. De selvige heeft de Heer Kroons-Maerschalk naest de hulpe Gods van vele kanten gants kloeklijk door fijne Voortroepen laten aengrypen, welke de Vyand fiende en meenende dat het een uitval uit de Stad was, soo hebben sy die gering geacht. Maer als daer op de Heer Kroons-Maerschalk met fijn gantsche macht en groot veldgeschrey de fijne was by-gesprongen, en op den Vyand geweldig quam aangedrongen, soo hebben sy terftont de vlucht genomen, en de onse hebben haer tot in den duifteren nacht vervolgt, vele van de selvige nedergemaekt, en vele Gevangene van Tarteren, Turken, en Kofakken bekomen, waer onder een Kofakfisch Overfte van het Serdeniatisch Regiment, *Jwan Berbuta*, des *Dorozenskoos* groot gunsteling. Een deel Kofakken hebben haer geweer van fich geworpen, en fich onder de Christen Slaven verborgen, denkkende daer door t'ontkomen, maer sy zijn bekent en nedergemaekt geworden, en 20000. Christen Slaven by dese ontmoeting verlost. Vele Tarteren hadden fich in de Moerassen en Boffchen gefalveert, waer van vele opgefocht en neergemaekt zijn. Geduurende dese ontmoeting quam een verfche partie Tarteren van 600. paerden, die fich by de eerste wilden vervoe-gen: maer als sy fagen wat met de andere was voorgevallen, soo hebben sy den rug gewend, doch weinig van de felve zijn ontkomen; dewijl sy naer een Moerfch gedreven, daer door bekommerlijk te voet moesten heen wijkken, met duifent Gevangene Christenen achter te laten. De felfde nacht heeft fich *Tocktarkary Murza*, van een partie te rug komende, in *Koropufe* gefet, van wien als de onse naricht gekregen hadden, soo is terftont de Heer Overfte *Zbrozeck* daer heen gecommandeert, die heeft haer ook gants ontwapent in hare rust liggende overvallen, en

en verftroit, alle den roef afgenomen; en des *Sultans* Vaandel met noch een Kofakfifch is de onfe ten deele geworden; en de felvige zijn nevens de voornaemfte Gevangenen, waer onder een Kofakfifch Overfte, fijne Koninklijke Majesteit toegelonden geworden: de onfe hebben grooten beuit aen vee en bagagie-wagens bekomen.

Den 10. heeft de Heer Kroons-Maerfchalk vernomen, dat *Adry Gerey Sultan*, voor eenige dagen na den *Dniefter* in aentocht was, hopende dat hy mede tegen *Ruslemburg* trok: dierhalven, om hem voor te komen, liet de Kroons-Maerfchalk een brug by *Komarne* gereed maken.

Den 11. met het aenbreken van den dach heeft het leger begonnen over de Brug te trekken, ondertuffchen koomt een Boer, die een partje Tarteren onder 't beleid van *Sultan Gerey* by *Huruszowa* was ontkloopen. Dese bragt daer van bericht, dat fy gefint waren over desen *Komarnifchen* pas te trekken, die ook nu al by het Dorp *Mofly* over de Brug gekomen waren, een groot getal Gevangen Christenen met fich flepde, welke fy in *Podgurre* gehaelt hadden. Daer op is de Kroons-Maerfchalk te rug, en alfoo den Vyand recht in de oogen gegaen: en dewijl de *Dniefter* feer hoog was over gelooopen, foo hebben fy over de twee mijlen weegs moeten door 't water gaen en fwemmen, daer mede den gantschen dach kommerlijk toebrengeende; wanneer hy noch met fijne fchutteren, Dragonders en Ruiters, den felven avond over de *Dniefter* gegaen is, daer felfs het overige Leger verwachtend ftaen blyvende, en die Brug latende verbeteren.

Den 12. voor dach quam het gants Leger daer ook, en het had over een mijl weegs door diep water en quade wegen nochmaels moeten door 't water gaen en fwemmen tot aen *Huruszowa*. Daer aenkomende is ons bericht geworden, dat de Vyand voorby *Drobohij* en *Stryje* de Gulde Straet geruft marcheerde. Gelijk het nu te verwonderen was, dat het Leger in vijf uren foo fware en groote wateren, moeielijke wegen en Moeraffen t'famen was over gekomen, foo wierd de paerden wat rust gegunt. Daer na zijn wy opgebroken; en anderhalve mijl van *Stryje* aenkomende, mogten de paerden weder drie uren rusten tot aen den avond: wanneer wy by den duifter zijn opgebroken, en foo in der nacht de Stad *Stryje* in aller ftilte voorby getrokken, en door de Rivier *Stryje* gegaen.

Een mijl weegs achter *Stryje*, als den dach was aengebroken, en het Leger *Stankow* voorby trok, meenden het Volk dat daer in lag, dat wy Tatarifche partien waren, en fy zijn uitgevallen. Ja wy hadden genoeg te doen, eer men haer kon doen gelooven, dat wy Vrienden en geen Vyanden waren. Hier hebben wy de paerden weder eenige uren laten rusten. Daer na is het

Leger

Leger opgebroken; en de Tartarische troepen op de rechte hand liggen latende, ter zijden afgegaen, om den Vyand t'onderkruipen; en daer op is het een mijl van *Kalusz* recht tegen de Vyand over blyven staen, en heeft wederom geruist. Dewijl nu de Vyand de *Bednarische* en *Petronische* Boffchen, daer sy seer neergekapt lagen, niet konden passeren, soo heeft hy sich van *Petranka* wenden, *Kalusz* voorby trekken, en alsoo ons Leger onwetend tegen moeten komen. Door dien nu de Heer Kroons-Maerschalck van alles goede narieting had, soo heeft hy besloten den Vyand tegen te gaen. Onderwijl zijn de Boeren rontom belast met *Samopalen*, hare gemeensame Wapenen, in de Boffchen op te passen, van welke ook etlijke 1000. t'saem zijn gerottet, die sich in de Boffchen verdeelt hebben.

Den 14. eenige uren voor dach, is de Heer des Kroons-Maerschalk opgebroken; en een uur op den dach heeft hy verder kennis van de Vyand gekregen, dat *Muradijn* met 2000. Tarteren by hem gekomen was, die van het laeste treffen waren over gebleven. Dus heeft de Kroons-Maerschalk door struiken en dalen sijnen marsch bedektelyck verhaest, en gants onvermerkt is hy na by de Vyand gekomen: en na dat hy den Heer *Bszachowiecky* dien aen de zijde met een stercke Troep in te breken bevolen had, soo is hy recht op de Vyand van voren aengegaen. De *Sultanen* waren beide in des Vyands Voortroep, die als sy onse Voortroepen over den Berg komende gewaar wierden, sonder Vaendelen, die met opset gefakt waren, hebben sy niet anders gemeent, als dat het een partie Tarteren was. Maer wanneer etlijke 100. van de onse tot haer aensetteden, hebben sy sich tot tegenweer geschikt: en als sy sagen dat de troep van ter zijden, en de Heer des Kroons-Maerschalk met het gantsche gros en groot Veld-gescrei, herpauken, trompetten, en vliegende Vaendelen op haer aenviel, en reets de Voortroep het hare dapper verrichtte en gesecondeert wierd, soo heeft de Vyand buiten sonderlinge wederstant de vlucht genomen, naer het Bosch gelooopen, en over de 10000. Christenen achter gelaten. Of wel met nederhouwen der selver een aenvank gemaekt wierd, soo was'er geen tijt om dat gans te voltrekken. Daer geschiede in de Vyand een groote nederlaeg, dewijl het dichte Bosch, als ook de Moerassen, de vluchtige in soo grooten menigte niet soo ras wilden innemen; en soo hebben de onse gelegenheit bekomen, om met den Vyand na haer believen om te springen, die dan niet gespaert wierden. Vele voorname zijn daer uit gebragt, en levendig gevangen genomen; onder welke was *Alifza Aga*, een beroemt man, en Vizier des grooten *Muradijns*, die onlangs de onse onder *Ladyfzn* geslagen had, des *Muradijns* Schatmeester, en sijn Hofmeester; als noch *Mechmet Elebir*, een beroemt man onder haer volk, met vele andere, nevens

verscheide *Murfen*. Drie Sultansche, twee Semonische, een Sirinische, en een Nabaische Vaene, nevens een *Bunczuk*, en een groot getal van Wapenen, met bogen en pijlkokeren, die de Vyand van sich had geworpen, te voet ontkomende, zijn de onse ten deele geworden. Daer op heeft de Heer des Kroons-Maerschalk de Dragonders laten affitten, die met de Ruiters-jongens te voet in het Bosch zijn gelonden, nevens welke noch vele Ruiteren en Towalszyschen af zijn getreden, en het Bosch als jagers doorsocht hebben, seer vele Vyanden van Tarteren, Turken en Kosakken ter neder houwende. Hoe dat het met beide de Sultanen is afgeloopen kan men niet weten: het is seker, dat *Adri Gerei Sultan* geschoten is, gelijk de Gevangens berichten; en des *Muradijns* paerd, met sijn rok met Zabelen gevult, nevens Keteltrommels zijn de onse in de handen gevallen: hoewel de Heer des Kroons-Maerschalk seer gewenscht had, dese beide levendig te krijgen, waerom hy aen de gene die haer souden leveren voor yder 100. Ducaten beloofd had. Twee dagen lank heeft men de vluchtige Vyanden in het Bosch opgesocht. Onder de voornaemste Gevangen zijn ook twee *Us Bege*, tot uit China selfs. De Heer des Kroons-Maerschalk heeft van dese groote Victorie aen de omliggende Steden de weet laten doen; waer op de Stedelingen en Boeren, sich diep in de Boschen begeven, vele verslagen, en Gevangenen met sich gebragt hebben. Vele hebben sy uit de boomen ter neer geschoten; vele heeft den honger het Bosch uitgejaegt, die sich vrywillig aen de onse hebben overgegeven.

Den 18. heeft het gantsche Leger het *Te Deum Laudamus* over die groote Victorie gesongen, en daer op heeft de Heer Kroons-Maerschalk de arme Moederloose Kinderen doen by een versamelen, een heeft haer alle een koek doen geven. Die der Vyanden heeft hy alle na *Kalusz* gesonden, en haer in een huis met redelijk onderhoud bestelt. De voornaemste Gevangenen heeft de Heer des Kroons-Maerschalk aen sijne Koninklijke Majesteit overgesonden. Dese verrichting is wel gantschlijk alleen Godt den Heere toe te schryven, die den Vyand schier sonder, of met weinig verlies van de onse, soo verschrikt en gevelt heeft, daer die de onse in 't getal dikwils veel hebben overtroffen. Hier nevens is ook noch te loven des Heeren Kroons-Maerschalks dapperheit, die met soo grooten snelheit, en by dach en nacht geduurig reisen en arbeiden, soo veel krachts heeft gehad, dat hy schier slapeloos, en met weinig spijs dit alles heeft kunnen uitslaen, tot groote verwondering van geheel het Leger.